

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Mars 1875, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 7, med anledning af Herr Ivar Månssons motion om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, att vissa kyrkor inom Lunds stift måtte befrias från att aflemna spanmål eller så kallad gratial-tionde till Landskrona stads kyrka.

Uti en af Herr Ivar Månsson i Andra Kammaren väckt motion, N:o 18, föreslår motionären, att Riksdagen uti underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t befria Vestra Karaby, Norrhviddinge, Örja, Asmundtorp och Stora Harie kyrkor inom Lunds stift ifrån att hädanefter aflemna spanmål eller så kallad gratialtionde till Landskrona kyrka.

Af motionen inhemtas, att Landskrona stads kyrka sedan medlet af sjuttonde århundradet utaf kringliggande kyrkors tionde årligen erhållit tjugu tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn, samt att denna spanmål till en början utgick från Örja, Asmundtorp, Tofta, Wadensjö, Qvistofta, Glumslöf, Billeberga, och Sireköpinge kyrkors medel, men att år 1746 Konungens Befallningshafvande i Malmö befriade en del af dessa kyrkor från denna afgift och i stället ålade Vestra Karaby, Norrhviddinge, Örja, Asmundtorp och Stora Harie kyrkor att tills vidare utbetala densamma.

Af åtskilliga äldre handlingar äfvensom af ett Kammar-kollegii utslag, dateradt den 13 Augusti 1858, har Utskottet vidare inhemtat, att år 1660 Landskrona stad anhöll hos Kongl. Maj:t, att till sin kyrkas uppehållande erhålla den spanmålstonde som förut tillkommit Helsingörs hospital, samt att Kongl. Maj:t af denna hospitalsafgift till Landskrona stads kyrka, till dess "reparation och förbättring" årligen anslog tjugo tunnor spanmål af den "nästbelägna" kyrkotionde. General-guvernören, som först ändigades att härom draga försorg, och som fann att denna spanmål bäst kunde erläggas af Rönneberga härad, befallde, att Landskrona kyrka skulle ifrån nämnda härad erhålla sagda tjugo tunnor spanmål,

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 8 Häft.

hälften råg och hälften korn. Så skedde också åren 1660 och 1661. Denna befallning blef förnyad 1699. Tid efter annan fördelades denna afgift något olika kyrkorna emellan, men i hvad mån synes det vara svårt, i följd af de bristfälliga räkenskaperna, att närmare bestämma. Slutligen förordnade Landshöfdinge-embetet i samråd med Consistorio ecclesiastico i Lund den 24 November 1746, att, enär Qvistofta, Glumslöf och Wadensjö kyrkor voro uti särdeles fattigt tillstånd och stodo uti ansenlig och högnödig reparation, samt då de en så lång tid betalt sin del af ifrågavarande afgift, nämnde 3:ne kyrkor tills vidare derifrån skulle befrias, och andra kring staden belägna kyrkor i stället skulle åläggas denna afgift. I enlighet härmed fastställdes, att Vestra Karaby, Norrhviddinge och Stora Harie skulle öfvertaga de 3:ne förstnämnde kyrkornas andelar i afgiften. Örja och Asmundtorps kyrkor skulle fortfarande betala sina andelar. Dervid har det också intill närvarande tid förblifvit.

Af ofvanstående synes det, att åtminstone 1746 års beslut angående i fråga varande landtkyrkors afgifter till Landskrona stads kyrka tillkommit på godtycklighetens väg. Och då det numera lär vara fallet, enligt de upplysningar Utskottet genom kyrkoräkenskaperna för 1873 erhållit, att Landskrona stads kyrka är i lika god, om ej bättre, ekonomisk ställning som i fråga varande landtkyrkor, så tyckes det, från denna synpunkt sedt, vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att sagde landtkyrkor befrias från all afgift till Landskrona stads kyrka. Men då Utskottet i denna fråga, som berör förhållanden ett par århundraden tillbaka, ej varit i tillfälle att inhemta fullständig sakkännedom, och det möjligen kan vara händelsen, att oftanämnda landtförsamlingar, när de ålades afgift till Helsingörs hospital, eller då de sedermera förpligtades betala till Landskrona kyrka i ersättning härför, befriades från något annat besvär eller i vederlag erhöilo någon förmån, så anser Utskottet sig icke kunna till obetingadt bifall förorda Herr *Ivar Månssons* motion, men tillstyrker vördsamt:

att Riksdagen i underdånig skrifvelse anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t låta undersöka och pröfva, om det med rättvisa och billighet kan vara öfverensstämmande, att Vestra Karaby, Norrhviddinge, Örja, Asmundtorp och Stora Harie kyrkor inom Lunds stift fortfarande skola betala gratialtionde till Landskrona stads kyrka eller om de derifrån kunde befrias.

Stockholm den 11 Mars 1875.

På Utskottets vägnar

A. Adlersparre.